

Arkivyskupas Lionginas Virbalas prisimena Popiežių: Pranciškus aplankė Lietuvą, nes ji maža, o jam rūpėjo mažiausieji

Velykų pirmadienį, kai krikščionys visame pasaulyje dar gyveno Prisikėlimo džiaugsmu, į amžinybę iškeliavo popiežius Pranciškus. „Mirtis visuomet susieta su prisikėlimu“, – šiais žodžiais Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuvių sielovadai arkivyskupas Lionginas Virbalas SJ pradėjo savo prisiminimus apie pirmadienį šį pasaulį palikusį popiežių Pranciškų. Jis pabrėžia, kad pontifikas net paskutinėmis gyvenimo akimirkomis, išliko ištikimas savo misijai būti arti žmonių.

Ana Vengrovskaja | Pasauliolietuvis.lt

Liko arti žmonių

Velykų sekmadienį Popiežius Pranciškus pasirodė Šv. Petro bazilikos centriniame balkone ir mojavo miniai žmonių. „Brangūs broliai ir seserys, linkiu jums laimingų Velykų“, – tai buvo paskutiniai jo žodžiai viešumoje.



Velykų sekmadienio vidudienį popiežius Pranciškus pasirodė Šv. Petro bazilikos centriniame balkone | „Vatican News“ nuotr.

Pastaraisiais mėnesiais sunkiai sirgęs Katalikų Bažnyčios aukščiausiasis vadovas daugelio nuostabai po palaiminimo nusileido į Šv. Petro aikštę, kur atviru papamobiliu ilgai važinėjo ir sveikino piligrimus.

> *Itin gražus buvo jo išvažiavimas tarp žmonių – bendraudamas jis atsigaudavo, jam reikėjo pabūti tarp jų ir būtent paskutinis atsisveikinimas prieš iškeliaujant ir buvo tarp žmonių*

Arkivyskupo L. Virbalo teigimu, būtent tarp žmonių popiežius jautėsi geriausiai.

„Sekmadienį matėsi, kad buvo ligos nuovargis, tam tikras sunkumas. Vis dėlto jis bendravo su tikinčiaisiais – ne dėl to, kad jam buvo lengva, bet dėl to, kad jautė pareigą. Itin gražus buvo jo išvažiavimas tarp žmonių – bendraudamas jis atsigaudavo, jam reikėjo pabūti tarp jų ir būtent paskutinis atsisveikinimas prieš iškeliaujant ir buvo tarp žmonių“, – pasakoja dvasininkas.

Rūpėjo mažiausieji

Meilė ir pagarba kiekvienam žmogui atsispindėjo visame Pranciškaus pontifikate. Pasak arkivyskupo, popiežius nebuvo atitolęs hierarchas, veikiau paprastas žmogus, besidomintis kiekvienu, jam rūpėjo nuskriausi, mažiausieji.

> *Vienas svarbiausių momentų yra jo požiūris į žmogų – kiekvienas žmogus savaime turi orumą, vertę, reikšmę*

„Jis neatrodė kaip aukštas pareigas užimantis žmogus ir kad yra toli nuo jūsų, o kaip tik su visais bendravo kuo paprasčiau, paklausdavo, pajuokaudavo. Vienas svarbiausių momentų yra jo požiūris į žmogų – kiekvienas žmogus savaime turi orumą, vertę, reikšmę“, – sako L. Virbalas ir atkreipia dėmesį, kad ir aplankyti popiežius taip pat pasirinkdavo mažiau įtakingas ar žinomas šalis.

„Kodėl į Lietuvą atvyko? Todėl, kad ji yra maža. Jis nekeliavo į Vokietiją, Prancūziją, Ispaniją – kai buvo progos, be abejo, nuvykdavo ir ten, bet specialiai aplankyti stengėsi tuos, kurie nėra patys reikšmingiausi. Keliavo Afrikoje ir kitose šalyse tam, kad pasakytų: čia lygiai tokie pat žmonės, jų vertė nepriklauso nuo šalies didumo, galybės, ekonominio pajėgumo“, –įžvalgomis dalijasi užsienio lietuvių sielovada besirūpinantis arkivyskupas.

Popiežius „prie mikrobangės“

Arkivyskupui L. Virbalui teko arčiau popiežių pažinti per jo vizitą Lietuvoje 2018 m.

„Organizavome jo atvykimą, vienas iš pagrindinių momentų buvo šv. Mišios, kurias aukojo Kaune, Santakos parke. Kadangi aš tuo metu buvau Kauno arkivyskupas, kartu važiavome papamobilyje ir popiežius sveikino visus – žinojau, kad jam rūpi, kur tie mažieji, silpnieji. Kai planavome, kur ir kaip išdėstyti žmones, buvo paskirta sekcija ligoniams, tai rengėjai sakė, kad per toli, turi būti arčiau popiežiaus“, – prisimena pašnekovas.



Arkivyskupas Lionginas Virbalas lydėjo Popiežių Pranciškų vizito į Lietuvą metu | Marijos Stanulytės nuotrauka.

L. Virbalas pasidalino fotografės užfiksuota akimirka, kurioje jis popiežiui parodo, kur yra ligoniai, jeigu norėtų stabtelėti, nes žinojo, kad jam tai yra svarbu.

Arkivyskupas su popiežiumi Pranciškumi teko pabendrauti įvairių susitikimų metu, jis vertėjavo susitikimuose su jėzuitais ir monsinjoro Rolando Makricko įšventinimo į vyskupus ceremonijoje. Su šypsena prisimena, kad yra tekę susitikti prie mikrobangės Šv. Mortos svečių namuose.

> *Pasakojau, kad susitikome su popiežiumi prie mikrobangės. Tai yra kaip tam tikras simbolis, jo bendravimo ženklas, jo buvimo, jo supratimo, jo matymo*

„Jis gyveno Šv. Mortos namuose, kur gyvena Vatikane dirbantys kunigai, vyskupai. Buvau svečiuose, vakarieniavome ir popiežius irgi nuėjo prie stalo pakalbėti, tada pasišildyti maisto mikrobangėje – priėjau prie jo, pasisveikinau. Vėliau pasakojau, kad susitikome su popiežiumi prie mikrobangės. Tai yra kaip tam tikras simbolis, jo bendravimo ženklas, jo buvimo, jo supratimo, jo matymo“, – prisiminimais dalijasi užsienio lietuvių sielovadą kuruojantis dvasininkas.

> *Vienas iš kertinių Pranciškaus pontifikato bruožų visada buvo nuoseklus dėmesys žmogui – kiekvienam, nepriklausomai nuo socialinės padėties ar tautybės*

Pasak jo, popiežius visada buvo nuoširdus, dėl to nepabijodavo kartais nusižengti protokolui.

„Yra buvę daugybė tokių momentų: ar mažus vaikus pamato, ar jo mėgstamos futbolo komandos vėliavą – sustoja ir pasveikina aikštėje. Jis paliko gero, nuoširdaus, įdėmaus žmogaus įspūdį. Kartu jis turėjo savo viziją, savo požiūrį, kurio jis laikėsi ir stengėsi perduoti. Vienas iš kertinių Pranciškaus pontifikato bruožų visada buvo nuoseklus dėmesys žmogui – kiekvienam, nepriklausomai nuo socialinės padėties ar tautybės“, – sako L. Virbalas.

Evangelijos džiaugsmas ir visuotinis dialogas

Popiežius Pranciškus nešė visiems skirtą žinią – tiek tikintiems, tiek abejojantiems, tiek kitų religijų atstovams. Kalbėdamas apie tai, kaip pontifikas įsirašys į Bažnyčios istoriją, arkivyskupas L. Virbalas išskiria kelis reikšmingus momentus.

> *Apaštaliniame paraginime „Evangelijos džiaugsmas“ jis kalba labai suprantamai, labai jautriai, įvairiapusiškai. Evangelija nėra primetama, nėra nei pareiga, nei našta, o visų pirma džiaugsmas, kuriuo dalijamasi.*

„Norisi tikėti, kad jis bus prisimenamas kaip pastoracijos žmogus, kuriam rūpėjo pats žmogus ir jo gyvenimas. Jo parašytame dokumente – apaštaliniame paraginime „Evangelijos džiaugsmas“ jis kalba labai suprantamai, labai jautriai, įvairiapusiškai. Evangelija nėra primetama, nėra nei pareiga, nei našta, o visų pirma džiaugsmas, kuriuo dalijamasi.

Įsimins jo iniciatyvos, bandymai suartinti visus – kai kurios pavyko, kitos ne. Bandymas suvienyti krikščionis, kad ir kaip tai buvo sudėtinga ir kitą kartą atrodė problemiška. Visgi jis troško vienybės. Susitikimas su patriarchu Kirilu, musulmonais, su Kairo Al Azharo islamo universiteto didžiuoju imamu Ahmadu Al-Tayyebu pasirašytas dokumentas („Dokumentas apie žmogiškąją brolybę dėl taikos ir taikaus sambūvio pasaulyje“ – aut. pastaba) – visa tai atspindi visuotinės brolystės (ital. *fratelli tutti*) encikliką.

Visiškai nauja buvo ekologijos tema, ja taip pat domėjosi labai plačiai. Jis buvo pirmasis parašęs encikliką šia tema – „Fratelli tutti“. Pranciškus tikėjo, kad žmogus, kuris gyvena Dievo sukurtame pasaulyje ir yra susijęs su juo, yra atsakingas už visą kūriniją.

Paskutinio laikmečio aktualija, kuri tęsiasi ir toliau, yra sinodališkumas – Bažnyčios ėjimas visiems kartu – ne jos dalies komandavimas iš aukštai kitiems vykdyti, bet įsiklausymas ir stengimasis suprasti, ko reikia, kur dvasia veda visus mus, visą Bažnyčią. Visas sinodinio pasiruošimo kiekvienoje vyskupijoje, kiekvienoje bendruomenėje, krašte, procesas, du Vyskupų sinodai Romoje, neseniai pasirodęs naujasis dokumentas „Dėl sinodinės Bažnčios: bendrystė, dalyvavimas, misija“. Tai pristato Bažnyčios viziją, troškimą, kad ji keliautų ir dalintųsi, ir visų pirma neštų atsakomybę, kurią apaštalai gavo iš Kristaus ir toliau perdavė“, – vardija arkivyskupas.

Ne kartą sveikino lietuvius

Popiežius Pranciškus tautiečius sveikino ne tik Lietuvoje – pernai Popiežiškajai Šv. Kazimiero lietuvių kolegijai Romoje švenčiant 75 metų jubiliejų bendrosios audiencijos Šv. Petro aikštėje metu popiežius į šventę atvykusiems svečiams palinkėjo „dar labiau priartinti savo gyvenimą prie Kristaus, Gerojo Ganytojo, ir būti džiaugsmingais Evangelijos skelbėjais“.

2021 m. Popiežius pasveikino grupę lietuvių, Romoje dalyvaujančių lituanistinių mokyklų ir šeimų sąskrydyje „Draugystės tiltas“, tokiais žodžiais: „Sveikinu Lietuvos mokinių, jų tėvų ir mokytojų grupę!“



Lituanistinių mokyklų ir šeimų sąskrydžio „Draugystės tiltas“ dalyviai Romoje | Organizatorių nuotr.

„Esame dėkingi popiežiui Pranciškui už ypatingą dėmesį Lietuvai. Puikiai prisimenu 2021-ųjų rugpjūčio pabaigą Vatikane, kai Šventasis Tėvas šiltai sveikino Romoje vykusio „Draugystės tilto“ dalyvius. Šiam popiežiui iš tiesų rūpėjo visi – ypač silpniausi ir pažeidžiamiausi. Jis buvo kupinas paprastumo, žmogiškumo ir širdingumo. Popiežius Pranciškus siekė pokyčių Katalikų Bažnyčioje – kad ji būtų artimesnė žmonėms, kad tarnautų žmonėms ir visai žmonijai“, – sužinojusi apie pontifiko išėjimą pirmadienį sakė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.